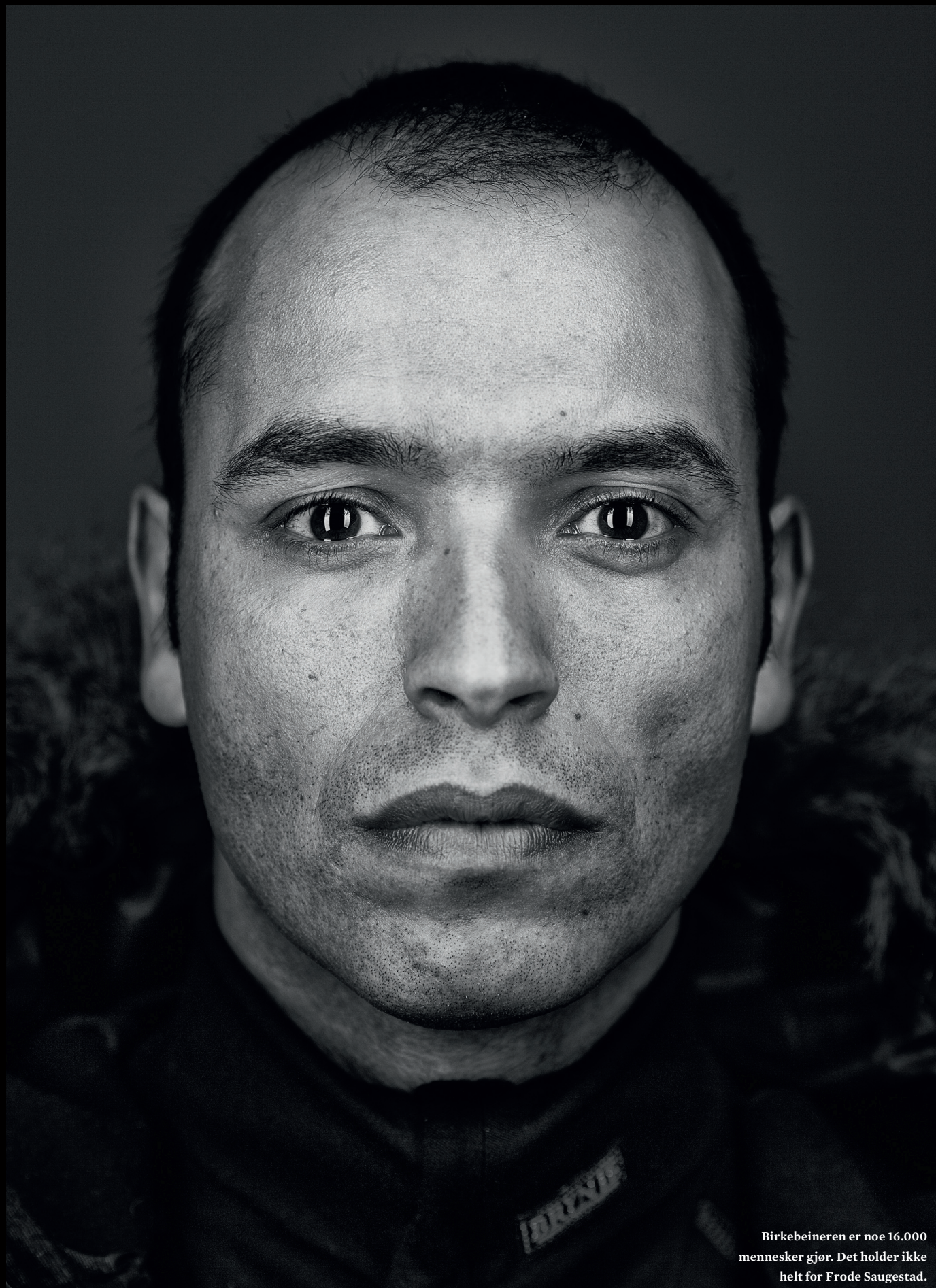

Birkebeineren er noe 16.000 mennesker gjør. Det holder ikke helt for Frode Saugestad.

Akademikeren

TEKST JONAS FORSANG
FOTO EINAR ASLAKSEN

Akkurat nå går den Harvard-ansatte akademikeren og tidligere fotballspilleren, forleggeren, forfatteren, galleristen, vektløfteren, kunstneren og punkeren Frode Saugestad (36) over Grønland. Det er starten på hans mest vanvittige prosjekt noensinne.

Ja, nå er det Grønland som gjelder. **Grønland, ja?**
– Vi skal gå den legendariske ruten til Fridtjof Nansen. Det var gjort mange forsøk på å gå over Grønland før Nansen, men problemet var at alle hadde begynt fra vestkysten. Den svensk-finske polfareren Nordenskiöld hadde sagt at en polekspedisjon er som en krig: Man må alltid ha en retrettmulighet. Og på vestkysten var det bebyggelse og mulighet til akkurat det. Men Nansen tenkte at en retrettmulighet åpner for mulighet til nettopp retrett. Han ville ikke ha den muligheten. Så han startet fra østkysten. **Hvis de ikke nådde vestkysten ville de dø der ute?**

– Nettopp. Og det ble motivasjonen for hele ekspedisjonen: Vestkysten eller døden. Det tror jeg var nøkkelen til at de lyktes. Det er det som kjennetegner norske polfarere, i hvert fall i forhold til engelskmenn, at de er hakket mer **hardcore**. Det er ikke en motivasjon å vite at man kan gå 200 kilometer for så å snu. Men er det døden som er alternativet forandrer alt seg. Og det gjennomsyrrer alt, fra planlegging til utførelse. Det var den mentaliteten som lå til grunn for valget bak den legendariske ruten til Nansen.

Og det er den du skal gå nå?

– Ja, nå i mai. Da er det 80 år siden Nansen døde, så dette er min lille personlige hyllest til ham.

Jeg klarer vel å tenke på lettere måter å hylle ham på...

– Jeg kunne selvfølgelig ha skrevet noe, det er jo det jeg egentlig kan. Men jeg vil gjøre noe som er i Nansens ånd. Så jeg skal gå 600.000 meter over Grønland og målet er å samle inn én krone for hver meter jeg går, som skal gå til jordskjelvofre på Haiti. Dette kan ikke bare være en ego-tur. Det må komme storsamfunnet noe til gode også. Jeg kunne godt ha gått over Grønland jeg, sånn for meg selv. Men hvis jeg kan gi noe tilbake og inspirere andre blir tilfredsstillelsen mye større. Dessuten er det jo en forlengelse av Nansens filosofi. **Liker du å se deg selv som en slags moderne Nansen?**

»Jeg er jo mye råere enn Nansen. Som polfarer var Nansen en konstant toer.«

– Jeg er jo mye råere enn Nansen, haha. Som polfarer var Nansen en konstant toer. Jeg har mye større beundring for Amundsen som polfarer, men som medmenneske var Nansen nok mer av den generøse typen, en beskrivelse som jeg ikke tror at man kan bruke om Amundsen. Nansens innsats etter første verdenskrig reddet hundretusenvis av liv, ikke sant? Han er et solid forbilde.

Er veldedighet de privilegertes opium?

– I så fall er jeg glad for å være opiumsslave. **Føler du deg privilegert?**

– Jeg føler meg ufattelig privilegert, og jeg føler en moralsk plikt til å gjøre det jeg kan for å gjøre livet bedre for andre. Som en del av forberedelsene til ekspedisjonen trener jeg en del med å trekke bildekk langs en elv som skiller Boston og Cambridge. Det er mange som stopper og tar bilder og spør hva jeg driver med, og når jeg forteller at jeg skal gå over Grønland og at jeg skal samle inn penger, da skjer det noe med folk. De blir inspirert.

Har du samme tilnærming til dette som da du for eksempel bestemte deg for å ta en bachelor på ett år?

– Alt jeg har gjort før har jeg jobbet svært målbevisst mot. Og så jobber jeg sinnssykt hardt. Jeg er veldig disiplinert og er heldig som er født med et godt hode. Men dette er en litt annen prosess enn det å ta en akademisk grad. **Hvordan da?**

– Nå er det ikke målet, men veien mot målet som er det viktigste. Litt av målsettingen min er å bli virkelig god på forberedelser og gjennomføring. Samtidig skal jeg denne gangen nyte det underveis. Da jeg var student hadde jeg ikke tid til å nyte det. Da hadde jeg kun ett fokus, og det var målet.

Ser du på dette prosjektet i et litt større perspektiv som går ut på å konstant utvikle dine egne ferdigheter?

– Ja, helt klart. Jeg spør alltid meg selv om hva jeg virkelig kan bli god på. Og så er spørsmålet om man skal bli middels god i mange

ting eller ordentlig god i én eller to ting. Det er ikke sikkert at jeg blir best i verden i noe som helst, men det er viktig for meg å til enhver tid få ut hele potensialet mitt.

Har du alltid vært opptatt av å være flink?

– Ja, når du sier det så har jeg nok det. Jeg ble ertet en del da jeg var liten, og jeg tror at det å være flink var en måte for meg å få gode tilbakemeldinger på. Jeg flyttet til Bodø da jeg var ni år gammel, og den reaksjonen jeg fikk da jeg kom inn i klasserommet første gang... Folk bare WOW - vi har fått en neger i klassen. Men jeg følte meg ikke som en neger. Jeg var bare en bondegutt fra bygda utenfor Namsos. Jeg følte meg som trønder. Så det ble vel en slags forsvarsmekanisme. De kan kalle meg neger, pakkis, innvandrers eller svarting, men jeg skal bli sterkere enn dem. Jeg skal løpe forttere enn dem. Jeg skal score flere mål enn dem.

Hvor strukturert er du?

– Veldig. Og disiplinert, ikke minst. Det er jo ikke alltid like gøy å stå opp klokken seks når det pøsegner ute. Men jeg jukser ikke når jeg først har bestemt meg for noe, jeg innarbeider nærmest fengselsrutiner. Det er ikke noe gøy å gå hjem tidlig når kompiser sitter oppe og drikker whiskey, men det må til.

For å bli flink?

– Ja, men dette handler også om at jeg er en person som må ha noe å strekke meg etter til enhver tid. Uten en utfordring blir jeg som et inngjerdet rovdyr, jeg går rundt og rundt meg selv og blir, ikke aggressiv, men jeg mistrives. **De aller fleste mennesker har ikke dette jaget etter å alltid bli best. Hva er forskjellen på deg og dem som heller går ut og drikker whiskey med kompisen sine?**

– Jeg har tenkt mye på disse tingene. Det er nok et element av forfengelighet her, i tillegg til ønsket om å utnytte meg selv maksimalt. Da jeg var 13 år skulle det være et gateløp i bygda, og en voksen fyr som var aktiv løper skulle være med. Men jeg løp som en gærning og ledet hele veien. Så kom jeg til den siste kneika opp før mål, det var en skikkelig lang og seig oppoverbakke, og da presset jeg meg ikke maksimalt de siste meterne. Og så tok han meg selvfølgelig igjen og slo meg med ett sekund.

Mens jeg lå der utslitt etter løpet begynte jeg å gråte. Jeg var så utrolig skuffa over meg selv. Jeg kjenner den følelsen i kroppen fortsatt, og som du ser får jeg faktisk tårer i øynene når jeg snakker om det. Det er 22 år siden.

Men var det egentlig deg selv du skuffet?

– Ja, jeg følte det. Det er sikkert moro å høre at «å så flink du er», men egentlig skyr jeg det som pesten. Jeg har et elsk-hat forhold til å få ...

Tilbakemeldinger?

– Ja. Fordi jeg er egentlig ganske beskjedne, enten du tror det eller ei. Jeg husker da jeg fikk doktorgraden min, så var det ikke så stort som jeg hadde trodd, men alle andre rundt meg var

»Jeg følte meg ikke som en neger. Jeg var bare en bondegutt fra bygda utenfor Namsos. Jeg følte meg som trønder.«

så stolte, og det var både vondt og merkelig at det betydde mer for familie og venner enn for meg.

Hvorfor i alle dager gjorde du det da?

– Etter at jeg hadde tatt mastergraden oppsto det et slags vakuum. Jeg må hele tiden begynne med noe nytt, for jeg må hele tiden være på vei mot noe.

Hvor bevisst er du på imaget ditt som et slags moderne multigeni?

– Naah, jeg ser ikke på meg selv som noe multigeni.

FRODES FAVORITTER:

REISEDESTINASJON:

Hmmm vanskelig denne, men jeg var akkurat i Argentina, og Buenos Aires var fantastisk. Det samme med New York - det perfekte stedet for en cocktail. Skal jeg imidlertid velge noen annet enn fjellet hvor besteforeldrene mine bor, må det bli Roma som er det perfekte stedet for historie, litteratur, deilig mat og en sterk espresso.

HOTELL:

Her skårer bestemors seng, mat og service svært høyt, men skal jeg velge må det bli Claridges i London, ikke fordi jeg digger stedet, folkene, eller omgivelsene, men det er den beste sengen jeg noen gang har sovet i.

INGE OM FRODE:

Frode er en utrolig spennende fyr, med en svært variert bakgrunn. Og han har jo ved flere anledninger bevist at han når de målene han setter seg. Frode er et godt eksempel på en som kan få til ekstraordinære ting. Han har en jernvilje til å gjøre det som trengs. Og så er han en veldig hyggelig fyr. Hvis Frode sprenger alle rekorder og blir en mye bedre polfarer enn meg, ville jeg blitt kjempesglad.

RUNE OM FRODE:

Han kjenner jeg dessverre ikke. Men sånn som jeg har fått han beskrevet kjenner jeg meg litt igjen i det ønske om å være flink. Det har alltid vært viktig i min familie. Snill og flink. Er han Åge Aleksandersen-fan sier du? Og trønder? Ja, da har jeg troa på han.

Men CV-en din viser to ting: 1. at du har gjort svært mange forskjellige ting, og 2. at du blir beundringsverdig god i alt du starter med. Det sender jo et signal som du må være bevisst på?

– Hva skal jeg si? Kan vi bare si OK?

Ja, jeg mener ikke at du skal sitte og skryte av deg selv her, jeg er bare interessert i å finne ut av hvor mye av motivasjonen for å bli polfarer som handler om å kunne smykke seg med tittelen polfarer?

– Polfarer er en sexy tittel det. Men det kan jo hende at jeg går på trynet og blir hentet med helikopter etter fire dager, med halen mellom beina, haha, det hadde vært noe det. Sikkert noen som håper at jeg skal gå på trynet, men det kan jeg ikke forholde meg til. **Hvorfor må alle prosjektene dine være så store? Hvorfor kan du ikke bare gå ned et par-tre kilo før bikini-sesongen som alle oss andre?**

– Nå skal jeg ikke sitte her og være arrogant, men å gå Birkebeineren er noe 16.000 mennesker gjør hvert år. Det smaker ikke like søtt for meg hvis jeg vet at det er noe alle kan gjøre. Jeg vet at jeg kan løpe maraton når som helst. Men alle trenger ikke å gå til Nordpolen, for noen er det fantastisk at de setter seg et mål om trening og klarer det. Alle må finne sin egen pol. Men jeg personlig trenger noe som har litt mer hår på brystet.

Og neste år blir det flere ekspedisjoner?

– Jeg har lagt en femårsplan. Så det er naturlig at det blir Sydpolen neste år. Det føles som en naturlig progresjon, men man er jo helt avhenging av en god del penger, og en Sydpoltur kan fort komme på 1 million kroner. **Hvor ligger ambisjonsnivået ditt i forhold til polekspedisjonene?**

– Jeg har lyst til å bli den ræste.

Er alt mulig hvis man bestemmer seg for det?

– I utgangspunktet, ja.

Absolutt alt?

– Absolutt alt er mulig.

Følg Frode Saugestads ekspedisjon på

www.nottoyield.org

Leica X1 - like spontan som livet selv

Kameraet har CMOS-sensor på 12 mp, like stort som i et høykvalitets speilreflekskamera, og et perfekt tilpasset Leica-objektiv. Dette gir deg den briljante bildekvaliteten som Leica er berømt for. Automatiske programmer og manuelle innstillinger endres på et øyeblikk. Leica X1 gir fotografen mulighet til å reagere spontant og kreativt.

100 % made in Germany

Bresson
bresson.no